

Glas zaveznikov

Leto III - Št. 480

Informacijski dnevnik A. I. S.

Cena 5 lir

TRST, ponedeljek 13. januarja 1947

UREDNIŠTVO: Via S. Pellico 8 - Telefon št. 93854 in 7308

OGLASI: Cena za milijmetr visine ... OGLAS: Cena za milijmetr visine ...

BESEDILO RESOLUCIJE VARNOSTNEGA SVETA O TRSTU

POLJSKA NOTA ZARADI ODNESENE IMOVINE

London, 13. januarja. Moskova radijska postaja je sporočila, da je Poljska poslala britanskemu zasedbenim oblastem v Nemčiji noto, v kateri izjavlja, da so med nemške industrije na britanskemu področju porazdelili industrijsko opremo, katero so odneale nemške čete iz Poljske.

Set poljske vojske misije v Berlinu general Pravin je baje omenil v notih, naslovljenih na vrhovnega poveljnika britanskih zasedbenih sil v Nemčiji, maršala sira Sholto Douglasa, da glede tega do zdaj še niso storiili ničesar, čeprav je Poljska že pred 6 meseci postavila vprašanje vrnitve teh lastnin.

ABDULAH V TURCIJI

London, 13. januarja. Ankarški dopisnik lista "Times" je poudaril nemirni pristni spregled, ki so ga privedli Turki transjordanскому kralju Abdulahu, ki je trenutno na obisku v turški prestolnici. Dopisnik zatrjuje, da poudarjajo vsi turški listi solidarnost interesov ter idealov med turško in to arabsko državo.

PREPREČEN ODHOD

London, 13. januarja. Oblasti države Monako so preprečile odhod 600 Židov z nekajino ladjo. Ladja baje ni bila primerna za plovbo in kot je videti, je bila namenjena v Palestino.

MONTGOMERY V LONDONU

Pred odhodom prijateljska večerja z visokimi sovjetskimi predstavniki

MOSKVA, 13. januarja. — Potem ko je prebil pet dni v Sovjetski zvezi, je šef britanskega imperalnega glavnega stana maršal Montgomery z letalom zapustil Moskvo na poti v Veliko Britanijo. Preden je odpravljal, se je maršal Montgomery prisrčno poslovil od šestih sovjetskih maršalov, ki so ga sprejeli na letališču. Med tem ko se je poslovil od šefa sovjetskega glavnega stana maršala Vasiljevskaja, je Montgomery dejal tolmachu: »Povejte maršalu, da sva zdaj stara prijatelja.«

Maršal Montgomery se je vrnil v soboto popoldne v Veliko Britanijo. Po vrnitvi v domovino je bil sprejet v letališču v Moskvi in v petek maršal viskont Montgomery prejel predstaviteljske pisma generalov. Pasma in značilno rusko kužno sovjetskih generalov so mu podarili na častni večerji v Kremli. Montgomery pa je podaril Stalinu zaboj značilne angleške pišave "Scotch Whisky".

Znaneč razgovorov, ki so jih imeli, je bilo vedno tajnost. Ko je po napitnem generalistm Stalin povabil goste, naj prisostvojejo posebni kinematografski predstavi, se je maršal Montgomery oprijel ter rekel Stalinu: »Vi čete, da jaz precej dolgo vstanjam ter moram jutri vstati ob zori, kar odpuštam z letalom.«

Med večerjo je maršal Montgomery sedel na desni generalistm Stalinu. Vladoval je precej jasno in prijateljsko ozračje ter sta se ob obeh osebnosti veselo pogovarjali s pomočjo tolmacha. Med gostov, je dejal: »Vem, da je Molotov, ki je napil vsakemu iz naših častni gostov, toda tudi vem, da je britanska navada, da napijejo naprej najpogostejši vrsti orožja. Prepričan sem, da mi bo maršal Montgomery opravičil, če naslovim svojo nepričeto naprej na britansko vojno mornarico.« Nato je napravil poklon britanskemu pomorskega atašee, kapitanu Dun-canonu Hillu, ki je tudi odgovoril s poklonom.

Ko je končal z napitnicami vojaki osebnosti, je Molotov napil britanskim diplomatom, katere je predstavljali britanski ministri v Moskvi Frank Roberts, ki je spremljal maršala Montgomeryja v Londonu. Po napitnici je maršal Montgomery imel kratke in prijetne nagovor, v katerem se je zahvalil svojim gostiteljem in ponovno poudaril svojo željo po zaupljivem sodelovanju.

Med britanskimi gosti so bili vojaški atašee treh glavnih vrst orožja. V skupini sovjetskih gostov so bili maršal Voronov, armijski general N. A. Bulganin, namestnik zunanjega ministra Andrej Vlasin, sovjetski veleposlanec v Veliki Britaniji G. R. Zarubin ter maršali Sovjetske zveze Vasiljevski, Kocov in Goronov.

Niso podali nobene izjave glede nenadnega sklepa britanskega ministra Franka Roberta, da spremeni lorda Montgomeryja na njegovo potovanje v Veliko Britanijo. Roberts je eden izmed najbolj silnih strokovnjakov britanskega zunanjega ministrstva.

V britanskih krogih v Moskvi so ponovno in trajno izjavljali med

BOJI V GRČIJI

Atena, 13. januarja

Ojačanja grške vojske so začela z operacijami za obkrožitev neke gverilske tolpe, o kateri pravijo, da ima 800 moč in je prizadela težke izgube rednim četam v vrsti silovitih spopadov, ki so se odigrali v severni grški pokrajini Trakiji, ki meji na Bolgarijo in Turčijo.

Vojaški krogi v Atenah so izjavili, da ima ta vojaška operacija namen preprečiti gverilski tolpi, da bi ušla v Bolgarijo.

Grško poročevalsko ministrstvo je objavilo, da so po poročilih iz Soluna turške obmejne oblasti v vzhodni Trakiji storile ukrepe, da bi preprečile gverilcem dostop na njihovo ozemlje.

Po vesteh iz grških verodostojnih virov je bilo ubitih v središču dveindvajset, 4 grški častniki in 15 vojakov, ranjenih pa je bilo 20 gverilcev. Obmejno vas, ki leži sredi snega, med turško in bolgarsko mejo v vzhodni Trakiji, je imela zasedeno grško vojsko.

Poročevalce grške vojske je izjavil, da so gverilci napadli vasi v bolgarske meje. Grško prodiranje v trški pokrajini Evros in Rhodope ovira visok sneg.

AMERISKI NOVINARJI V NEMČIJO

Frankfurt, 13. januarja. Skupina predstavnikov ameriškega tiska bo obiskala Nemčijo v teku svojega enomesečnega potovanja po Evropi.

Jugoslovanska nota zaradi neizročanja italijanskih vojnih zločincev

„VOLIVNA BURKA“

London, 13. januarja. Angleški tedi "Time and Tide" razpravlja o poljskih volitvah in piše o voditelju poljske kmetijske stranke, Mikolajczyk sledi: »Mikolajczyk je bil središču, okrog katerega se je zbirala docela legalna opozicija proti totalitarnim komunistom, ki so formalni sodelavci Mikolajczyka v zasedbi poljske vlade in ki imajo vso oblast v rokah Mikolajczyka, je uspešno, da je ohranil vero Poljakov v zahodna načela svobode in — kar je zelo čudno — tudi poljsko prijateljstvo do Zahoda, in sicer kljub vsem razočranjem, ki so jih Poljski doživeli. Vendar pa Mikolajczyk ni mogel, kar je docela naravno, premagati diktatorske vladajoče klke, ker se ta klka opira na celotno moč Sovjetske zveze.«

Članek opisuje nato nekatere ukrepe poljske vlade proti Mikolajczykovi kmetijski stranki in pravi, da se pri teh prilikah pač ne more obtožiti Mikolajczyka pretravanja, ki je odigral volitve, čes da so zgolj burka.

OBSODBE V TEHERANU

London, 13. januarja. V neki radijski oddaji iz Teherana so javili, da je prekli obsojil na smrt 23 bližnjih častnikov iranske vojske, ker so sodelovali pri zavezniškem »demokratskem« gibanju in pri oboroženem uporu proti iranski vladi.

OBOROŽENA NIZOZEMSKA

Haag, 13. januarja. Člani nizozemskega parlamenta v posebnem poročilu želijo, da bi Nizozemska v bodočnosti razpolagala z močno mornarico, vendar le v letalstvu za obrambo nizozemske celotnosti in v namenu, da bi omogočili državi, da ustreže obvezam, ki jih ima kot članica Združenih narodov.

Poslanec obžaluje dejstvo, da vlada iz teh črnih razlogov ni poizkusila dobiti japonskega brodovja, ter izjavlja upanje, da bo vlada ostala vse, da bi dobila kakšno enoto italijanskega brodovja.

TISKARSKA STAVKA

Pariz, 13. januarja. Léon Blum se je sestel z zastopniki tiska, da bi uredil nesoglasja, ki so nastala pri delu, zaradi česar je Pariz ostal tri dni brez časopisov. V zvezi s tiskarsko stavko so namestili na zgradbah pariskih dnevnikov zvočnike, da obveščajo javnost o svetovnih dogodkih. Visti, ki jih oddajajo, so kratke.

Podreliški listi so po dvodnevni prekinitvi znova izšli.

HUTSON ODSOTOPI

Lake Success, 13. januarja. Američan John B. Hutson je odstopil s položaja glavnega podjavnika Združenih narodov. Glavni tajnik Trygve Lie, ki namerava v kratkem odpotovati v Srednjo Ameriko, je odstop sprejel. Hutson je bil dodeljen upravni del in finančnemu oddelku Združenih narodov. Njegov položaj je zahteval, da je imel stike 2500 uradnikov ZN, medstavniki 54 narodov, ki so zastopani v svetovnih organizacijah in upravljanje letnega preračuna

Zarota v Madžarski

Opozicionalci so hoteli ob umiku sovjetskih čet iz Madžarske in podpisu mirovne pogodbe odstraniti republiko

BUDIMPEŠTA, 13. januarja. — Na Madžarskem so aretirali štiri visoke državne častnike; njihova aretacija je v zvezi z domnevno zaroto, katero so odkrili v začetku preteklega tedna in ki je namerala z oboroženim uporom odstraniti madžarsko republiko. V sredo je prenehalo poslovanje madžarske obrambno ministrstvo, ker so zasliševali vse osebe tega ministrstva. Aretirali so tudi druge osebe v Budimpešti in na področju zahodne madžarske meje. Iz zaporov so zdaj izpustili Jengeja Spathmaaryja, ki je dopisnik listov "Basler Nachrichten" in "Svenska Dagbladet" in predsednik združenja tujih dopisnikov v Budimpešti; Jenge Spathmaary je bil zaradi preiskave zaprt deset dni.

Združenje tujih dopisnikov ni do zdaj prejelo nobenega odgovora na vprašanje, zakaj so Spathmaaryja zaprli.

Pravijo, da so oblasti dobile dokaz, da so domnevni zarotniki dobivali denarno pomoč iz tujine; zarotnikom so iz tujine tudi prihajale obljube, da jih bodo podprli z orožjem.

Pravijo tudi, da so zarotniki imeli stike z baronom Jurijem Bakacz-Bessenyejem, ki je bil poprej madžarski veleposlanik v Vichyju in ki je, potem ko je 1944 Nemčiji zasedel Madžarsko, odklonil, da bi sodeloval v navedbi od madžarske vlade.

Budimpeštanski radio je navajal poročilo madžarskega notranjega ministrstva, da so v Budimpešti v soboto ponoči prišli 93 ljudi in da

priskrbujejo novih aretacij. Poročila tudi pravijo, da so v Budimpešti začeli s pripravami za proces pred ljudskim sodiščem. Menijo, da je želja vlade, da bi obtoženi čimprej prišli pred sodišče.

Pravijo, da je zaroto vodil odbor sedmih oseb, od katerih so jih 6 zavrnil. Sedmi, general v pokojni La-jos Dalcser-Vereš, je še vedno na svobodi.

Madžarsko notranje ministrstvo je v četrtek javilo imena šestih voditeljev zarote, katere so zaprli. Ti so: Turiz Domat, bivši poslanec in podpredsednik Kallayevе vladne stranke; Domokos Szentivanyi, ki je vodil s Sovjetsko zvezo pogajanja glede premirja z Madžarsko; general Istvan Szent Miklosy; Da-

dov za vojne zločine, da je ameriška vlada izdala ukrepe za začetek izločitve italijanskih vojnih zločincev ter zločince vseh drugih sate-litskih držav.

Medtem ko sta britanska in ameriška vlada dve leti stalno obžaljavali, da bodo izročili italijanske vojne zločince, so v notji z dne 31. oktobra 1946 spročili jugoslovanski vladi, da Zavezniška vojska uprava v Italiji ni merodajna za izročitev italijanskih vojnih zločincev, da so skupni načelniki glavnega stana izdali novo povelje vrhovnemu poveljniku za Sredozemlje in da je treba v bodočnosti vse zahteve za izročitev italijanskih vojnih zločincev predložiti italijanski vladi.

Agencija "Tanjug" poroča, da je jugoslovanski pooblaščen predstavnik naglasil na tiskovni konferenci, da je vse to v nasprotju z vsemi sklepi, ki so jih prej formalno sprejeli in da pomeni to poizkus, da bi moral prejšnji italijanski napadalec »sam odločiti, ali naj kaznuje vojne zločince in kako naj jih kaznuje«. Vsa ta dejstva jugoslovski predstavnik, da Zavezniška vojska uprava in odgovorni politični krogi v Veliki Britaniji in Združenih državah niso sprejeli nobenih učinkovitih ukrepov za odstranitev fašističnih elementov iz političnega in zasebnega življenja v Italiji.

Nasprotno deluje anglo-ameriška vojska uprava očitno kot poslušno orodje ter reakcionarnih krogov v Združenih državah, Veliki Britaniji in Italiji sami ter gledajo v bivših fašistih ugodno orodje za boj proti demokratskim silam. Te fašiste želijo in podpirajo za bodoče mračne napadalec načrte svetovne reakcije.

Razcep italijanske socialistične stranke Saragat ustanovil „Italijansko sekcijo delavske internacionale“

FIRENCE, 13. januarja. — Giuseppe Saragat je v soboto govoril na kongresu italijanske socialistične stranke in med drugim dejal: »Socialistična stranka, ki so jo zdaj razcepili, izgublja vrednost kot aktivni činitelj narodnega življenja. Samo avtonomija lahko reši socialistično stranko ter lahko naredi, da spet postane privlačna za množico.« Saragat je nato omenil politiko ljudskih blokov ter pripomnil, da je stalistiški narodni voditelji zgrešeni. Dejal je, da je potrebno pospešiti edinstvo in sodelovanje delavskega razreda s srednjimi sloji.

»Želim edinstvo delavskega razreda, toda ni mogoče žrtvovati avtonomije socialistične stranke. Zavezni gremo po tisti varni poti, toda nekdo bode tisti, ki nas dene grajajo, priznati, da smo imeli prav. Tedaj se bomo združili in znova ustanovili veliko socialistično družino, ki nas je toliko let vezala. Mislimo, da je socializem, kot se je vedno udeleževal v Evropi, izgubljen v Italiji svoj politični organ. Hočemo vrneti italijanskemu delavskemu razredu to orodje ter znova uvrstiti italijanske delavce v evropsko socialistično internacionalo.«

Takoj po govoru je Saragat zapustil dvorano. Resolucija sredinske skupine socialistične stranke izjavlja, da njeni pripadniki odločno zavracajo idejo razrednega boja in ne verujejo v njegovo neizogibnost, kakor jo opisuje marksizem. Sredinci nadalje priznavajo oba načela krščanstva in odklanjajo načelo razrednega boja v obliki državljanske vojne; z načelom razrednega boja hočejo namreč marksisti nadomestiti izrazito italijansko načelo, izhajajoče iz zavesti, ki se je izoblikovala

v dvajsetih stoletjih krščanske zgodovine. To je sodelovanje med družbenimi razredi. Resolucija nato izjavlja, da sredinci prav tako ne priznavajo drugega načela marksizma, to je načela o zgodovinskem materializmu, ki je sicer mejnik na poti pridobitve, katero je začrtalo politično gospodarstvo; vendar pa splošno priznavajo, da je načelo o zgodovinskem materializmu zmotno v svojih končnih zaključkih.

Resolucija zaključuje takole: »Mi sredinci izjavljamo pred vsem svetom, da stojimo in bomo stali vedno na stališču obrambe duhovnih pravic, med katerimi so na prvem mestu tiste, katere je pridobilo in uresničilo krščanstvo.«

Italijanski ministrski predsednik Alcide De Gasperi je v Clevelandu (USA), čeprav vidno zaskrbljen zaradi novic iz Rima o razcepu v italijanski socialistični stranki, označil kot »smehna« zatrdjanja, da bi ta razcep mogel voditi do državljanske vojne. Glede na morebitnost državljanske vojne je De Gasperi dejal smešno se: »Kdaj jo bo pa bojeval?«

UPOR V BOLIVIJI

Buenos Aires, 13. januarja. Kakor pravi poročilo iz La Paza, je bolivijska vlada objavila, da se je uprlo v bližini glavnega mesta La Paz nekaj tisoč Indijancev, ki korakajo proti prestolnici. Indijanci so pristali bvsrega predsednika Villaroela, katerega so pred nekaj meseci uporniki obesili. Močni vojaški oddelki so odšli iz La Paza, da bi zadušili upor.

SOVJETI ZANIKUJEJO

Moskva, 13. januarja. Pred kratkim je znameniti ameriški častnik Drew Pearson govoril po radiu in navajal ameriškega vojaškega atašee v Ankari, ki je sporočil, da Sovjetska zveza zbira čete na turški meji. Sovjetska obveščevalna agencija TASS pravi, da je pooblaščen vse take vesti zanikati, čes da so neresenične in izmišljavne.

Varšavska razprava proti štirim opozicionalcem Izjava britanskega zunanjega ministrstva

VARŠAVA, 13. januarja. — V Varšavi so pričeli razpravo proti grofu Knavorjuju Grocholskemu. Obtožili so ga veleizdaje. Reuterjev dopisnik poroča, da je po splošnem mnenju varšavskih krogov britanski veleposlanik na Poljskem Victor Cavendish-Bentinck tisti neimenovani tuji veleposlanik v Varšavi, ki ga omenja obtožnica. Iz Londona se je izvedelo, da je zunanje ministrstvo prepričano, da Cavendish-Bentinck ni bil zapleten v nikakoli neodobljeno delovanje, še manj pa v delovanje naperjeno proti poljski državi.

Poročilo britanskega zunanjega ministrstva tudi pravi, da so pooblaštili veleposlanika, da lahko pisemno odgovori v tej zadevi na vsako vprašanje, ki bi mu ga soodličje stavilo preko poljskega zunanjega ministrstva.

Dejanja, katerih dolži obtožnica grofa Grocholskega, so: Prvič, protovoljno sodelovanje z Gestapom med nemško zasedbo. Drugič, da je bil zvezen član med podtalnim gibanjem (»Svoboda in neodvisnost«) in tujim veleposlanikom v času med novembrom 1945 ter njegovo aretacijo novembra 1946. Tretjič, da je daljale neki tuj državi razne tajnosti.

Obtožnica trdi, čes da je izročil nško poročilo, katerega namen je bil, »pripraviti veleposlanike tujih vlad od tega, da bi izvajali pritisk na poljsko vlado glede volitev«. Obtožnica dodaja: »Novembra leta 1946 je prišel tuj poslanik h Grocholskemu na dom, da bi odnesel zavoj, v katerem je bilo razno gradivo, pa ga ni dobil, ker so v tem trenutku posegli vmes člani varnostne policije.«

Skupno z Grocholskim so obtoženi uradniki poljskega zunanjega ministrstva Waldemar Baczak, stolnik Witold Kałcki in 22-letna Kristina Kosiorka, ki jo označujejo kot tainko.

V teku procesa je eden izmed obtožencev imenoval britanskega veleposlanika Victora Cavendisha-Bentincka.

OBSOJANJE ŠPANSKIH OPOZICIONALCEV

Madrid, 13. januarja

V četrtek se je moralo zagovarjati pred nekimi vojaškimi sodiščem v Madridu 14 republikancev, socialistov in monarhistov pod obtožbo, da so organizirali leta 1944 gibanje za padec Francovega režima. Neki uradni sodišča je naznanil, da priča general Aranda ni prišel na sodišče ter ni poslal nobenega poljskega t. O. Odjstvu, da je general Aranda odpotoval v Palmo na Balearskih otokih niso ničesar omenili.

Dopisnik agencije "Reuters" piše iz Madrida, da so poslali generala Antonia Aranda, simpatiserja Francu in branika Ovieda med španske državljanske vojne v Palmo, da bo imel tam svoje »pisilno bivalje«. Kot pravijo je Aranda baje naklonjen zaveznikom in njegovo ime so često imenovali v zvezi z načrti o neki španski prehodni vladi.

Vojaško sodišče je v soboto izreklo sodbo. Katoliškega duhovnika, ki je bil predsednik tajne organizacije profunkcionističnih strank, so obsodili na 6 let zapor. Na druge zaporne kazni so obsodili predsednika tajne španske socialistične stranke in tajnika tajne delovne konfederacije, katere sta že bila obsodena prej. Dva obtožena se so dišče oprostilo, ostale pa obsodilo na kazni od 2 do 6 let.

JUGOSLAVIJA

obtožuje Združene države

Beograd, 13. januarja. Uradni jugoslovanski poročevalci so obtožili Združene države, da so zagrebele teško diplomatsko neokrotnost, ko so dovolile, da je ameriški tisk objavil besedilo sedanjega ameriškega tujega jugoslovani, še preden so jo izročili jugoslovanski vladi.

Nato obravnava »jugoslovanske obtožbe, po katerih naj bi bilo osebo ameriškega veleposlanstva v Beogradu zapleteno v vojaško in politično vohunstvo.«

Jugoslovanske obtožbe so postavile med procesom zaradi vohunstva 74 letnega bivšega jugoslovanskega begunskega ministrskega predsednika Miloka Trifunovića ter drugih jugoslovancev, od katerih so bili trije obsojeni na smrt.

